

posebno z razkrojeno koščeno moko lepe učinke dosežajo. Tudi zmesi superfosfatov in žveplenokislega amonika so neki vse priporočilne vredne. Kdor si njive, na katerih si prideluje živinske klaje bodi si detelje, sena ali druge krme, z fosfatovim gnojem gnoji, ta si ne boče samo dosti več ampak tudi dosti boljše klaje pridelal, ker na tako pognojenih njivah pridelana klaja ima po dva do trikrat več rastlinski beljakovine v sebi in je toraj tudi za tolikokrat bolj redivna od one, ki se na navadnem polju pridelava. Veči pridelek dobiva višo ceno še po boljših lastnostih pridelane krme. Iz sledeče tabelice se vsak naših bravcev lahko podučiti, koliko raznih snovi različni pridelovani sadeži poljski zemlji pri dobri žetvi na hektari v kilih odtegnejo.

Ime sadeža	Koliko vzame na hektari pri dobri žetvi v kilih					
	kattja	apna	fosfo- rove ki- sline	Magne- zije	žveple- ne ki- sline	gnojlica
Pšenica . . .	33	11	28	5	4	62
Rž	48	15	27	6	5	51
Ječmen . . .	27	9	18	4	4	43
Krompir . . .	92	13	30	9	12	60
Pesa	233	45	43	10	5	119
Grah	46	55	25	15	13	88
Detelja . . .	166	166	47	88	26	191
Vino	30	21	21	14	16	9

Iz tega se vidi, da pesa in detelja zemljo najhujše izsesa, potem pride krompir in grah, rž in pšenica in slednjič vino in ječmen.

M. Pomoček zoper steklino. Kot zdravilo proti ti grozoviti bolezni se priporoča „Veliki ali omanov koren“ Alantwurz (Inula Helenium), ki tudi po naših krajih precej pogosto raste. Mora se pa rabiti predno popadenega krč viti začne. Za človeka, ki je bil od steklega psa ali od ktere druge stekle živali popaden, se vzamejo 3 loti te korenine, se dobro stolče in blizo dva poliča mleka na nje vlije. To nalito mleko se pusti, da se nekoliko vkuha, najbolje na polovico. Ta sokovina se da boleniku zjutra na tešči piti. Pet do šest ur potem se mora pustiti ali vsaj le nekaj malega pa lahkega nekaj ur pozneje povžiti, potem ko je rečeno sokovino popil. Drugi in vsaki sledeči krat se 4 loti te korenine na mleku skuhajo in se pet dni zaporedoma na tešči ta sokovina boleniku popiti da. Na kar se mora bolenik vsakokrat nekaj potiti. Za konje in govejo živino se vzame po tri do štirikrat toliko korenine omanove. Stekel pes je popadel in nagrizel celo čredo goveje živine. Razdelili so jo na dva kampa in prvega na povedan način zdravili in vse živali oteli, med tem ko so drugega vse poginile. Iz Amerike zlasti iz Pensilvanije se poroča, da so bili pogosto ljudje in živali na tak način oteti.

Sejmovi. 12. aug. sv. Lovrenc v puščavi, Svetina, Veržej; 14. aug. na Ptujski gori; 15. aug. sv. Trojica v Slov. gor. 16. aug. Lembah, Sevnica, Mozirje, Vozenica, Straden, Strass, sv. Vid pod Ptujem; 17. aug. Jarenina, Rottenberg; 18. aug. sv. Jakob v celjskem okraju.

Dopisi.

Iz Maribora. (Volitve) volilnih mož v mariborskem, št. lenartskem in slov. bistriškem okraju so le deloma dokončane. Do sedaj so sledeči možje izvoljeni a) v mariborskem okraju: Jožef Kreiner v Bergenthalu, Jožef Peč in Miha Jauk v Studencih, Anton Thaler (prebiva v Gradcu) in Martin Lorber v št. Ilju, Jakob Ratej v Bistrici pri Lembahu, dr. Fr. Radaj v Frauheimu, Janez Marko v Kamci, Janez Dobaj in Jožef Wratschko pri sv. Jurju na Pesnici, Miha Valant v Gorici, Anton Pečovnik v Grušovi, Franc Weingerl, Jakob Pezdicek, Andrej Čep, Simon Jager, Franc Lorber in Janez Sirk pri sv. Jakobu v Slov. goricah, č. g. Janez Simonič v Jarenini, Janez Hleb v Jelovcu, Juri Frangež v Ješencah, Franc Rošker v Kaniži, Franc Rečnik v Gornj. Hočah, Franc Vornik v Spod. Hočah, Jožef Rečnik v Račah, Jožef Kožuh v Gornj. Kungoti, Janez Robič v Lembahu, Štefan Čerič v Digošah, Jakob Terglec v Loki, Jakob Marko pri sv. Marjeti na Pesnici, Juri Gojčič v Prepolah, Simon Prauzel v Trničah (sv. Marjeta na Dravskem polji), Jožef Sagadin v Morji, Jožef Vauhnik pri sv. Miklaužu na Dravskem polji, Miha Mohorko v Orehovi vesi, Andrej Lobnik na Pohorji, Janez Rošker in Janez Supanič v Pesnici, Andrej Moder v Pakerjih, Štefan Šunko v Pivoli, Franc Bresner na Plaču, Franc Fingušt v Podovi, Franc Ledinek v Poličji vesi, Franc Vrečko v Rančah, Peter Frangež v Rogozi, Janez Poš in Janez Kramberger v Rošpahn, Martin Pungartnik v Razvanji, Jožef Wreg in Janez Komauer v Sliivnici, Jožef Ajdič v Skokah, Gašpar Dreisiebner v Speisenegu, Juri Černe v Solčavi, Valentin Rajšp v Traguču, Jožef Wiesthaler v Brestenici, Alojz Vračko v Oseku, Anton Hernet v Svičini, Miha Valc v Bohovi, Franc Vračko v Volčjem dolu, Juri Šerbinček v Vrtišah, Anton Kniplič in Janez Jager v Selnici pri Muri, Leopold Hantz v Cirbergu, Jožef Hauptman v Cirknici, Simon Pivec v Cvetkovicah. Ti so že izvoljeni. Sledeče srenje pa še imajo voliti: Dobreg, Bistrica pri Rušah, Gradiška, Johannesberg, Karčovina, Krecenbah, sv. Križ (2), Kumen, Leitersberg (3), Lobnica, sv. sv. Lovrenc (2), Ruše, sv. Martin pri Warmbergu in na Pohorji, sv. Peter (3), Poberž, Rancenberga, Radvanje (2), Rottenberg (2), Slemen, Gornj. in Spod. Duplek, Vale, Selnica ob Dravi (2), Ciglence in Cmolnik. b) V št. lenartskem okraju so že izvoljeni: Janez Peklar v Andrencih, Vincenc Kermek pri sv. Benediktu, Anton Golob v Gornjem

in Anton Vogrin v Spodnjem Porčiču, Franc Golob pri sv. Trojici, Jožef Elbl pri sv. treh Kraljih, Franc Petrič v Gočevi, Franc Pihlar v Gornjanah, Franc Ljubec v Senarskem, Ignac Auchman v Jablancah, Martin Omulec v Cerkeynem vrhu, Janez Diemath pri sv. Lenartu, Franc Šlaber v Tihovski vesi, Matija Majhenič v Oseku, Alojz Nekrep in Franc Zorec v Partinji, Franc Ornik v Rogoznici, Janez Žvajkar v Gornjih in Franc Zver v Spod. Žerjavcih, Jernej Krajnc v Žikarcih, Matija Muršec v Setarjevi, Jakob Frass v Selecih, Anton Sodec v Smolincih, Anton Krajnc v Supetincih, Franc Fekonja v Tronkavi, Janez Klemenčič v Čagi, Janez Kranfogel v Črmlenšaku, Jožef Frass v Gornji in Janez (Tomaž?) Krajnc v Spod. Voličini, Jakob Korošec v Zimici, Janez Krajnc v Bišu, Miha Vogrin na Vrangli, Jožef Čolnik v Koreni, Jožef Antonič v Cogetincih. Voliti pa še imajo srenje: Gasteraja (2), sv. Juri v Slov. goricah, Kremberg, Ledinek, Maljna, Ročica (2), Šitanci, Sice in Drvanja. c) V slov. bistriškem okraju do sedaj izvoljeni so: Mat. Šošter pri sv. Ani, Peter Sorčnik v Poberci (Buchberg), Martin Šošter v Dežnem, Jožef Rober v Gaberniku, Andrej Mohorič v Peklu, Juri Marsidošek v Hrastovcu, Janez Urlep v Jelovcu, Miha Nasko v Kohlbergu, Andrej Grundner v Lisičji vesi, Mat. Gabrijan v Modrašah, Jakob Mlakar v Pečkah, Juri Spee v Brezjem, Simon Kugler v Poličanah, Franc Pivec v G. Polskavi, Franc Grundner v Stanovskem, Anton Horvat v Stattembergu, Anton Šunko v Stopnem in Jožef Wretzl v Studenicah. Voliti še morajo srenje: G. Bistrica, Freibheim, Hošnica, Kalše, Črešnovce, Žabja ves, Laporje, G. in Sp. Loznica, Nova ves, Oberna, Oset, Pokoš, Pretrež, Sp. Polskava, Ritonjsko, Šentovec, Kovačonlje, Smerečno, Tinsko (3), Vrbovlje, Bojtina in Cigelnice. Vrli narodni Slovenci dotičnih krajev naj ta imenik dobro pregledajo in zlasti za dobre volitve skrbijo v srenjah, katere še nimajo svojih volilnih mož. Vsak naj stori svoje in Slovenci bodemo zmagali 12. sept. 1878.

Iz Ljutomera. (Shod učiteljev — veselica dijakov.) Učitelji ljutomerskega in gornje-radgonskega okraja imajo pri nas 7. avg. uradno okrajno učiteljsko skupščino pod predsedništvom c. kr. šolskega nadzornika iz Ptuja. Pravimo, da te učiteljske konference nič pravega haska nimajo več zato, ker se sklepi in nasveti razumnih in domoljubnih učiteljev malo kdaj sprejmó od strani šolskih gosposk. Tudi se učiteljem pri takih prilikah le preveč nemščina priporočuje, kar pa za slovenske naše šole nikdar primerno ni in ne bo. 11. avgusta pa napravijo mariborski dijaki v ljutomerski čitalnici „besedo“ s sledečim programom: 1. Pozdrav (govor) Iv. Dečko (iz Središča). 2. Domovina (pesem) A. Nedved. 3. Pri zibelih, čveterospev V. Mašek. 4. Govor govori O. Pučko (iz ptujske okolice). 5. Jadransko morje (pesem) A. Hajdrih. 6. Moja rožica čveterospev A. Nedved. 7. Oblačeku (pesem) J. Kocijančič. 8. Govor

govori J. Babnik (iz Ljutomera). 9. Na straži (pesem) * * * 10. Nočni mir čveterospev A. Hajdrih. 11. Kdo je mar (pesem) Dr. B. Ipavic. Začetek je ob 8. uri. Vabljeni so vsi domoljubi. Prav radostni smo, da je naša bodočnost, naša mladina, tako čvrsta in narodna. Zato se smejo gg. dijaki pristrčnega sprejema od strani tukajšnjih domoljubov nadjati. — Po zimi odložene volitve v deželni zbor bodo torej 12. septembra. Pri nas ostanimo pri zadnjič izbranem kandidatu, g. Kukovecu, katerega hočemo enoglasno voliti. — Ali se bode tudi narodni kandidat za mestno skupino: Ptuj, Ormož, Ljutomer, Rogatec postavil, ne znamo. Teško. — Kakor se govori, bodemo imeli letos 14. septembra premiiranje konj, katero prireja štajersko konjerejsko društvo; 15. sept. konjsko dirko in 16. sept. pa razstavo goveje živine, katero snuje naš narodni okrajni zastop in narodna kmetijska podružnica.

Iz ljutomerske okolice. (Letina — premicije — Slov. Gospodar — Vertec. Žetva je pri nas dokončana, a nismo ž njo zadovoljni. Zrnje je drobno in smetljivo. Pri spravljaji nas je neugodno vreme jako motilo. Tudi minuli teden je bilo zelo slabo vreme. Grozdje jako slabo kaže, jagode se nič ne debelē, osip in pikec se jako pokazujeta. Sadja imamo pa dosta! — 18. avgusta ima pri nas g. Bratuša (iz Ljutomera), 25. pa g. Murkovič (iz Cezanjevec) premicijo. Takih cerkvenih narodnih svečanosti se ljudstvo pri nas že od nekdanj veseli. — Nas narodnjake to zelo veseli, da se „Gospodar“ pri nas rad prebira. Vsak boljši in razumnejši kmet ga že ima. Vsled tega je pa kmet slovenski boljše podučen od nemškutarskega tržana, ki navadno nič ne bere. Še to bi bilo želeti, da bi odrasla mladina rajše knjigo in časnik v roko vzela. Priporočal bi starišem, naj oni že šolsko mladino navajajo na marljivo čitanje tudi nešolskih knjig slovenskih, kajti v šoli morajo se zdaj otroci le preveč nemški učiti. Zato naj bi razumnejši in premožnejši stariši svojim marljivim otrokom iz višjih razredov naročevali „Vertec“, kateri je najboljšje berilo za slovensko mladino.

Iz Maribora. (Odgovor nesramnostim „Slov. Naroda“.) Ta list je prava nesreča Slovincem in možje, ki ga podpirajo ali vsaj razsajanje sedanjega urednika trpijo, se močno pregrešujejo nad ubogim slovenskim ljudstvom. Dokler bo ta človek v njem smel besniti, ni mogoče, da bi med nami zavladala vstrajna složnost. Ni človeka, ni zavoda na Slovenskem, ki je kaj dobrega storil za naše ljudstvo, ki bi pa ne bil od tega človeka ali njegovih strupenih pristašev napaden in z blatom pometan n. pr. dr. Toman, dr. Bleiweiss, društvo sv. Mohorja itd. Na Štajerskem smo ga precej časa kolikor mogoče prezirali, imeli smo mir in zlasti v Mariboru začeli složno in srečno delovati: oživili smo čitalnico, postavili Slomščekov

spomenik in pri zadnjih volitvah zmagali po 3 kratnem propadu v 10 letih. Sedaj stojimo zopet pred volitvami. Treba nam je močne sloge, vzajemnega dela, vsaksebne ljubezni in potrpljenja. Ali vse to ne skrbi „Slov. Narod“. Kakor da bi bil obseden, se je nedavno zagnal v „Slov. Gospodarja“ in jegovega odgovornega urednika ter ga osebno napal, natolceval in zasramoval brez vsakega pametnega uzroka. Jezi ga, da se je „Slov. Gosp.“ in jegov urednik iz Seidlove pravde srečno in nepoškodovan otel. Srdi se, zakaj ni urednik šel v Celje pred porotnike in se dal magari tudi obsoditi na 2krat 3 mesence (Vaterland) zapora, na 1200 fl. pravičnih stroškov in na 60—300 fl. zgube pri Gospodarjevi kauciji. Vsak pameten Slovenec vidi, da toliko Seidl ni vreden, če mu pridenete tudi g. Jurčiča, Narodovega urednika, in še njegovega mariborskega dopisnika. Slednji se tudi v javnost poriva in štuli kot, popolnem nepoklican, oproda doktorjev: Ipavica, Dominkuša in Radaja ter se baha, da je dobro „informiran“ po slovenski: „dobro podučен“. On ni bil dobro podučен. Kajti ni res, da se je sprava z Seidlom delala brez vedenja in za hrbtom dr. Ipavica ali narodnih mož, bodi ktere koli stranke. V soboto 13. jul. je imela biti obravnava v Celju, v terek so došle nepovoljne novice o porotnikih in o nezadostnih dokazilih gledé ene pa velevažne tožbine točke in takrat se je zastran sprave posvetovalo in takrat je eden, pred čigar imenom g. Jurčiču in g. dopisniku vselej sree v hlače zleti, pomenljive besede izrekel: „unter diesen Umständen ist es angezeigt an einen Ausgleich zu denken“ t. j. pri teh okoliščinah je treba misliti na spravo. Dalje ni res, da bi se „Slov. Gospodar“ gori imenovanim gospodom bil zahvalil za posredovanje, ampak zahvalil se je za pripomoč pri nabiranju dokazil. Da pa g. Jurčiču in jegovemu dopisniku to smrdi, temu se ni čuditi. Mnogim ljudem razne strasti čut hvaležnosti popolnem zamorijo. Ni res, kar dopisnik piše o pogodbah sprave, in popolnem nejasno nam je, kako je dopisnik zamogel tako aboten, tako krivičen in nesramen bititer pisati: da je urednik „Slov. Gospodarja“ obljubil za Seidla proti dr. Radaju delati? Na tako sumičenje Judeževih nakan zamore priti le popolnem spriden in glede narodnjaštva sumljiv človek. Pregovor veli: „lump misli, da je vsak človek lump“. Ko bi g. Jurčičev pristaš bil dobro podučен, preden je drzno pero nastavil, bil bi zvedel in se prepričal, da je pravda bila politična pravda, in da pri takih pravih politični nasprotniki pogosto brezobzirno ravnaajo. Še angelj iz nebes ni zavarovan proti obsodbi. Izvedel bi tudi, da celjski porotniki niso bili politični prijatelji „Slov. Gosp.“ če izvzememo 6 mož, katere bi bil g. Seidl lahko izbacnil; zvedel bi tudi, kako so celjski nemčurji in liberalci strahovito upili in zlasti mariborskim porotnikom pravili: „lasset den verfluchten Pf. . . . nicht aus, wer weiss, ob ihr in je wieder

in eure Hände bekommen“ t. j. ne spustite prokletega f. . . kdo vé, ali ga dobite kedaj v svojo pest; zvedel bi naposled, da se Seidlijanci niso bali propada v pravdi, ampak bali so se nepovoljnih reči, ki bi bile prišle na dan, sploh bali so se „škandalov“. In ravno to je porabil urednik „Slov. Gosp.“ da je otel list in sebe iz zadreg, v katere je zašel (vsaj gledé ene točke) vsled površnih dopisov, kar se more pripetiti vsakemu listu, tudi „Slov. Narodu“. Zato pa je neopravičeno uredniku „Slov. Gosp.“ očitati strahopetnost in bojzljivost. Kar je on tukaj storil, bilo je popolnem modro, opazno in previdno. Ko bi bilo res prišlo do tožbe, Seidl bi bil hudo zdelan, ali vkljub temu bi bil pravdo dobil in tedaj bi nemčurji še le vriskali in veselja poskakovali! Sedaj pa tega vsega ni, nemčurji klaverno glave pobešajo in pravijo: „je pa vendar čudno, da je g. Seidl odstopil; iz golega usmiljenja in velikodušnosti tega menda le ni storil. . . .“ „Slov. Narod“ pa namesto da bi to porabil, loti se prav nebratovski in na posmeh nasprotnikom urednika in ga zasramuje očitajé mu majhno postavo. „Slov. Narod“ namreč in jegov urednik, g. Jurčič, se ne sramujeta pisati „da je Seidla telesno 3krat več“, kakor pa urednika „Slov. Gospodarja“, da je urednik „majhen“ in „osebnost, o kateri ne bo več govoril“. Slednje bi nam prav ljubo bilo, vse skup je pa goropadna nadutost, vseskozi nedostojno in smešno. Kajti naši čestiti bralci naj izvedó, da je g. Jurčič precej „majhen, majčken in mičken“, zraven pa še suh tako, da ga je lahko 4krat menje, kakor Seidla; par barusic mu štrli iz vele čeljusti, kakor borna srakonoga iz peščenega roba! Skoro ga ni druga, kakor sam — veter! Mi mu tega ne očitamo, to bi bilo nedostojno. Ali smešno je in dokaz neizmerne strastnosti, če tako mičkeni g. Jurčič zasramuje koga, da je „majhen“, da ta ni štempiharjeve postave. Drzno pa je, če „Sl. Narod“ nasvetuje, naj bi sedanji urednik „Slov. Gosp.“ odstopil. Odstopil že bo, a ne na komando slovenskih liberalcev in jihovega Naroda, ampak na sklep „tiskovnega društva lavantinske škofije“. To društvo je kupilo „Slov. Gospodarja“, da bi štajerski Slovenci, posebno kmetski ljudje, imeli list, ureduvan po geslu: „vse za vero, dom in cesarja“, in ki bi uspešno branil ugnezdenje kužljivega nevernega liberalnega lističa. Ta namen se tudi popolnem dosega. Liberalni: „Tednik“ je umrl, „Slov. Gospodar“ ima blizu 2000 naročnikov, večidel na Štajerskem, tedaj 3krat več, kakor „Slov. Narod“ po vsem Slovenskem. Še zadnje dni pristopilo je 50 novih naročnikov. Ljudje ga radi berejo in ga toliko čislajo, da je eden volilnih kandidatov letos pisal: „za božjo voljo priporočajte me v „Gospodarju“, če me samo „Slov. Narod“ priporoča, sem zgubljen“. Tako, mali kolega g. Jurčič, po domače Jurčič Veliki! Nečeš miru; dobro, dobiš boj! Naposled pa, če „Slov. Narod“ le srbi, lahko sam z Seidlom ravsa; prostora in časa ima dovolj.

Treba mu je le več srčnosti, kakor nje je kazal do sedaj. Kajti jegovi bralci nikoli niso zvedeli, radi česa sta se Seidl in „Gosp.“ spopala? Dosti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so v zlato Prago na Češkem odposlali svojega sina in naslednika, da ondi stalno prebiva sred českega naroda. Mladi cesarjevič je bil sijajno povsod sprejet in se Čehom prikupil zlasti z tem, da je slovesnim nagovorom in pozdravom povsod v lepi in gladki češčini odgovarjal. Mnogi trdijo, da se bo iz tega rodila sprava z Čehi; pomenljivo je že, da magjarski listi ministra Andrassyja povdarjajo potrebo take sprave. Bog jo daj brž doznati; potem bo moč nemškemu liberalizmu in centralizmu zlomljena. Cesar sami so se pa odpeljali v Toplice na Češkem obiskovat nemškega cesarja in saksonskega kralja, ki se ondi kopata. — Volitve razpisane so tudi na Salcburškem, Moravskem in Češkem. Konservativci se povsod močno gibljejo in si prizadevajo neznosljivo dragi liberalizem otresti, posebno kmetski ljudje. — Prepoved konje prodavati v tuje dežele je preklicana; vendar na nevarnosti, preteče nam od strani Italije, kaže to, da so Tirolski cesarski lovci zasedli sotesko, ki pelje čez planine mimo Štilfsa v Italijo; blizu Botzena pa stavijo lesenjače „barake“. Volitve na Ogerskem kažejo, da bodo zmagali vladini t. j. ministra Tiszajevi kandidati, čeravno je on sam v Debreczinu propal. Iz Prekmurskega še nismo nič zvedeli, kako ondi kaj volijo; do 14. avgusta bodo vse volitve dokončane.

Vnanje države. Papež Leon XIII. obžaluje veliko zgubo; izvrstni kardinal Franchi je umrl še le 59 let star. Zapustil je pa sv. Cerkvi veselo sporočilo, namreč: srečno pričeto sklepanje miru sv. Cerkve z Nemčijo in Rusijo. Silni Bismark je v Kissingu sprejel papeževega poslanika Massali-ta in z njim dogovoril mir za nemške katoličane; pregaujanje, razupita „kulturna borba“, bo kmalu nehala. Hvala Bogu, slava pa vstrajnosti nemških katoličanov! Pri novih volitvah so sijajno zmagali; imajo namreč 100 poslancev, nekatoliški konservativci 113. Tako stoji 213 poslancev proti 155 liberalcem; slednji so torej popolnem propali; tudi socialisti so v hudi borbi od 12 prejšnjih le 2 poslancev oteli, vendar število njihovih glasov se je pomnožilo do 800.000. To je vse osupnilo in Bismarka močno nagnilo, da sklene mir z sv. Cerkvijo! — Italijanski kralj in kraljica obiskujeta Lombardijo in povsod se godi hujskanje zoper Avstrijo; v Milanu so iz stolnega zvonika na mimo peljajočega se kralja vsipali 20000 listkov z napisi: „hajd v Trst, v Istrijo!“ Nemški cesar pa je po svojem poslaniku čestital, da Italijani povsod kralja tako slavijo (in proti Avstriji ščujejo). To so huda znamenja! — Angleži še niso zadovoljni z otokom

Ciprom, sedaj hočejo vzeti še otok Mitilenski. Ruski vojaki XI. kardela se vračajo domov; Rumuni marširajo v Dobrudžo, Srbi bodo 23. avg. priborjeno neodvisnost slovesno obhajali in kneza bržčas za kralja proglasili. Turški sultan zbira vedno več vojakov in v zasedenje Bosne in Hercegovine po avstrijskih vojakihi ni privolil, z Grki se pa boče in tudi z Rusi iz dobra pogoditi, vendar Varne in Batuma še Rusom ni izročil in tudi Grkom nič zemljišča ni prepustil.

Bosna in Hercegovina. Turki so hotli marširanje Avstrijancev zavleči, a med tem redno in črno vojsko pripraviti, se z Italijo, Črnogoro, Srbijo, Rumunijo porazumiti za boj k jeseni in na zimo. Zato dela 3000 ljudi tabor pri Mitrovici za 50.000 mož. V Prizrenu se je sklenilo orožati vse mohamedanske Arnaute, v Bosni in Hercegovini pa prirediti črno vojsko. V Serajevu je divji Hadži Lojo napravil punt zoper turško gosposko, pregнал Mazar-pašo, Hafiz-pašo pa v Sarajevski grad zaprl, obema hiše izropal in sultanovo orožarnico spraznil ter vse orožje razdelil med prostovoljne brambovce. Razdelilo se je že prej mnogo pušek, tako, da so bosenski turški vstaši res dobro orožani. Bogati Kulinovič-beg zbira v Travniku 30.000 mož, kakor pravijo. Tudi v Mostaru je nastala rabuka, v kateri je bilo mnogo turških odličnikov ubitih. Redna turška vojska se pa je med tem pomikala povsod proti Mitrovici nazaj. Sedaj naši niso mogli dalje čakati in so 29. jul. začeli marširati v Bosno pri Samacu, Brodu, Gradiški in Kostanjci; 1. avg. je tudi fml. Jovanovič iz Dalmacije vdrl v Hercegovino nad Imoski in Vergorac v Ljubuško proti Mostaru; 4. avg. zadene pri Čitluku, 5 ur pred Mostarom, na 500 Turkov, dobro po višinah nastavljenih. Takoj pošlje nad nje 7. bataljon lovcev, 27. reg. pešcev in 1 baterijo; po kratkem boju se spustijo Turki v pobeg zapustivši več mrtvecev, 13 vovljencev, 1 zastavo, 100 pušek in 3 konje; naših so samo 4 lovci ranjeni. Drugi den 5. avg. ob 6. uri zvečer so Avstrijanci obhajali veseli vhod v Mostar, glavno mesto Hercegovine, turška redna in črna vojska je pobegnila. Bolenih še pa vedno izvažajo iz Dalmacije v Trst, te dni zopet 80. Pri Kostanjci so naši šli 29. jul. po mostu čez Uno in brez vsakih opovirkov prodirali proti Novemu do železnici v Banjoluko. Isti den je šla pri Gradiški VII. divizija čez Savo, vzela Berbir in nadvojvoda Janez Salvator je brez upora zasel veliko mesto Banjoluko. Povsod je bil prijazen sprejet. Celó drugače se pa godi glavnemu oddelku pod Filipovičem, ki je Savo prekoračil pri Brodu, in potem grofu Szapari-tu, ki je pri Samacu mahnil v Bosno. Od Broda naprej do Derventa je samo 6 ur hoda; bila je 30. jul. strašna vročina, vojaki z strelivom in živežem obloženi trpeli so neizmerno žejo, ker ni bilo nikder kaplje vode dobiti. Opoldne je došel fem. Filipovič v Dervent, malo mestice z 2000 prebivalcev; bil je dobro sprejet. Vojaki pa so za njim prišli ob 4. uri ter se pripravljali na večerjo in